

Nr 825

Av herrar **Wedén** och **Hedlund**, *angående skattepolitiken.*

(Lika lydande med motion nr 630 i Första kammaren)

Vi har i riksdagen sedan länge begärt förslag om en allmän skattereform som skulle ersätta det nuvarande invecklade och svåröverskådliga skattesystemet med dess i många hänseenden negativa verkningar. En sådan reform borde enligt vår uppfattning i huvudsak utgå ifrån principerna i allmänna skatteberedningens förslag, som emellertid i avgörande delar redan är föråldrat.

I stället för att lägga fram ett genomgripande förslag har finansministern nöjt sig med mindre ändringar, som inte ingått i en målmedveten plan för modernisering och effektivisering av skattesystemet, som är en nödvändig förutsättning för en framgångsrik ekonomisk utveckling.

Underlåtenheten att i tid sörja för en allmän skattereform har visat sig vara ett misstag. Den ekonomiska situationen skulle varit bättre, om de åtgärder som vi föreslagit genomförts på ett tidigt stadium.

Den nu föreslagna övergången till mervärdeskatt är en betydelsefull åtgärd, men den ingår inte som en del i en större skattereform. Även om en sådan måste genomföras successivt under en ganska lång övergångsperiod, bör dock de olika åtgärderna ingå i en genomtänkt plan. Ändringar på enskilda punkter utan hänsynstagande till andra skatteområden försvårar införandet av ett rationellt skattesystem.

Beträffande den närmare utformningen av mervärdeskatten avser vi att återkomma när proposition i denna fråga förelägges riksdagen. Också i fråga om det aviserade förslaget rörande en s. k. arbetsgivaravgift på 1 % förbehåller vi oss rätten att ta slutlig ställning sedan propositionen framlagts och det finns bättre förutsättningar att bedöma konjunkturutvecklingen under nästa år.

Riktlinjer för en skattereform

En allmän skattereform förutsätter så ingående utredningar av skattek teknisk karaktär att oppositionspartier med synnerligen begränsade utredningsresurser inte har möjlighet att presentera ett i detalj utarbetat förslag. Vi vill emellertid här ange riktlinjerna för den skattereform som snarast bör utarbetas.

Den direkta beskattningen

Grundavdragen bör höjas, så att ett större belopp i botten av inkomsten blir skattefritt. Vidare bör den proportionella delen av beskattningen vidgas. Sedan början av 1950-talet har den genomsnittliga kommunal-skatten i det närmaste fördubblats. Det innebär ökad belastning för de sämst ställda.

Progressiviteten i skattesystemet har under senare år fått en ökad betydelse. Mer än två tredjedelar av alla gifta inkomsttagare befinner sig i det läge där en ökad inkomst kan innebära högre marginalskatter på grund av skatteprogressionen. Även den del av inkomstökningen som motsvarar penningvärdets fall blir föremål för progressiv beskattning, eftersom skatteskalorna inte är indexreglerade. På grund av inflationens automatiskt verkande skatteskärpning kan därför höjd skatt utgå på oförändrad realinkomst. Av ovan nämnda skäl bör man söka sig fram till ett system i vilket inflationens skattehöjande verkningar i möjligaste mån undvikas och den progressiva skatten justeras så att dess hämmande verkningar på arbetsvilja och sparande reduceras.

Familjebeskattnings utformning utredes för närvarande av en statlig kommitté som väntas framlägga sitt betänkande under innevarande år. Som vi tidigare framhållit bör det framtida reformarbetet på detta område ha som grundläggande princip att varje inkomsttagare beskattas efter sin inkomst och oberoende av civilstånd. En sådan reform kan utformas så att den mer än nuvarande system uppmuntrar gifta kvinnor att efter eget bedömande ta förvärvsarbete utanför hemmet. Samtidigt innebär en individuell beskattning större rättvisa åt de ensamstående. En förutsättning för en framtida särbeskattningsreform är givetvis att den innehåller beskattningsregler som tar hänsyn till de gifta kvinnor som av olika skäl saknar reella möjligheter till yrkesarbete utanför hemmet. Dessutom måste barnfamiljerna i detta sammanhang få ett förstärkt stöd.

Med hänsyn till det frivilliga sparandets betydelse för möjligheterna till ökade investeringar bör *sparstimulerande åtgärder* infogas i den direkta beskattningen.

En möjlighet till *skattemässig utjämning mellan olika år* bör införas genom rätt till progressionsutjämning och rätt till avsättning till resultatutjämningskonto.

Den indirekta beskattningen bör reformeras. Punktskatterna bör successivt i den mån de inte har en social eller medicinsk motivering eller används för finansiering av vägar m. m. avvecklas. De nuvarande punktskatterna har i vissa fall föga rationella verkningar. I en kommande reform bör även energiskatten avvecklas.

Företagsbeskattningen bör utformas så att investeringar och effektiv-

tetshöjande åtgärder främjas. På detta område arbetar f. n. en statlig utredning. Bland åtgärder som i första hand är erforderliga är bättre avskrivningsmöjligheter för byggnader som används i rörelse och jordbruk och för åtgärder för vatten- och luftvård. Möjligheterna att beräkna avskrivning på maskiner och inventarier på återanskaffningsvärdet bör prövas.

I fråga om ovannämnda byggnader bör större avskrivning medges under de första åren av byggnadens ekonomiska användning. En sådan regel anpassar den skattemässiga avskrivningen bättre till den faktiska värdeminskningen än vad nuvarande regler medger. Vi vill starkt understryka att det är synnerligen angeläget att ett nytt skattesystem måste innebära en skälig avvägning av skattebördan mellan olika inkomstgrupper, varvid folkpensionärernas och andra låginkomstgruppers intressen tillvaratages.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi,
att riksdagen måtte

1. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till en allmän skattereform innefattande:

a) särskilda lättnader beträffande den direkta inkomstskatten för låginkomstgrupperna — inte minst folkpensionärerna — samt lättnader i marginalskatterna med särskilt beaktande av inflationen,

b) fortsatt reformering av den direkta beskattningen, innebärande bl. a. en utrensning av vissa punktskatter;

2. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att undersökningar kommer till stånd rörande metoder att undvika inflationens skattehöjande verkningar samt att förslag i anledning härav förelägges riksdagen.

Stockholm den 26 januari 1968

Sven Wedén (fp)

Gunnar Hedlund (cp)